

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/205/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214214621
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2214214621.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Martina Valentová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanému: W. W., nar. XX.X.XXXX, adresa X. M., N. XXXX/XX, o zaplatenie 6.722,10 eura s príslušenstvom, na odvolanie PhDr. F. W., nar. XX.X.XXXX, adresa X. M., N. XXXX/XX a odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 12C/373/2014-128 zo dňa 30.6.2016 - voči vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolanie PhDr. F. W. nar. XX.X.XXXX, X. M., N. XXXX/XX o d m i e t a.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5.825,82 eura s príslušenstvom vrátane závislého výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvou výrokovou vetou uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 5.825,82 eura spolu s 9,75% úrokom z omeškania ročne z istiny od 4.11.2012 do zaplatenia a úrok z omeškania v sume 77,15 eura, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Druhou výrokovou vetou vo zvyšku žalobného nároku konanie zastavil. Treťou výrokovou vetou uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 1.045,18 eura vo výške trov právneho zastúpenia a vo výške 258,63 eura na ďalších trovách, na účet právneho zástupcu žalobcu, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Napokon štvrtou výrokovou vetou rozhodol, že vracia žalobcovi 46,80 eura na súdnom poplatku.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 503 ods. 1 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“), ust. § 4 ods. 1, ods. 2 písm. g), ods. 4 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“), ako aj ust. § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 517 ods. 2, § 524 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. a ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že podanou žalobou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 6.722,10 eura, úroku z omeškania vyčísleného sumou 237,08 eura, úroku z omeškania 9,75% ročne od 21.7.2010 do zaplatenia na tom základe, že právnym predchodcom žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava) bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4.979,09 eura, ktorý mal byť splácaný v mesačných splátkach po 74,69 eura vždy k 20. dňu mesiaca. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 27.9.2012 bola pohľadávka voči žalovanému postúpená na žalobcu. Ku dňu postúpenia pohľadávka predstavovala sumu 8.394,23 eura a pozostávala z istiny 6.920 eur, úroku 923,58 eura, úroku z omeškania 508,06 eura a ostatného príslušenstva 41,86 eura v súlade s prílohou k zmluve o postúpení. Sumu 508,06 eura predstavujúcu úrok z omeškania a 41,86 eura na „ostatnom

príslušenstve“ si žalobca neuplatňuje. V konaní si uplatňuje splátky úveru splatné od 20.7.2010 do 20.12.2017 v počte 90 a v celkovej výške 6.722,10 eura vrátane príslušného úroku z omeškania s tým, že od oznámenia postúpenia pohľadávky žalovaný nezaplatil žiadnu sumu. Nakoľko žalobca podaním zo dňa 25.5.2016 vzal žalobu v časti späť s tým, že si uplatňuje voči žalovanému splátky v počte 78 splatné od 21.7.2011 do 21.12.2017 v sume celkom 5.825,82 eura, úrok z omeškania vyčíslený od 21.7.2011 do 3.11.2012 v sume 77,15 eura, úrok z omeškania 9,75% ročne a náhradu trov konania a vo zvyšku nároku berie žalobu späť, preto súd prvej inštancie v súlade s v tom čase platným a účinným ustanovením § 96 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) konanie v späťvzatej časti zastavil a zároveň rozhodol o vrátení časti súdneho poplatku podľa § 11 ods. 3, 4 a 6 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

4. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že zmluvou o splátkovom úvere č. 0632093698 zo dňa 21.12.2007 právny predchodca žalobcu žalovanému poskytol úver vo výške 150.000,- Sk, t. j. 4.979,09 eura. Úver mal žalovaný splatiť v 120 mesačných splátkach po 74,69 eura, vždy k 20. dňu mesiaca od januára 2008 do decembra 2017. Ročná percentuálna miera nákladov bola vyčíslená na 14,63%. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 27.9.2012 postupca - Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava postúpil na postupníka - žalobcu okrem iných aj pohľadávku vedenú voči žalovanému z úveru č. 632093698 vo výške celkom 8.394,23 eura. Listom zo dňa 15.10.2012 postupca oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky a vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu žalobcovi v celkovej výške 8.394,23 eura na účet postupníka - žalobcu. Listom zo dňa 15.10.2012 žalobca úver zosplatnil s vyčíslením zostatku 8.574,09 eura (z čoho zostatok na úverovej istine predstavuje 6.920,73 eura) s poukazom na porušenie zmluvných povinností. Žalobca v konaní tvrdil, že žalovaný úver riadne nesplácal, od poslednej úhrady, ako vyplýva z prílohy o špecifikácii pohľadávky k zmluve o postúpení (dňa 1.12.2009) nič nezaplatil a žalobca si voči žalovanému uplatňoval výlučne splátky nepremiľčané (v trojročnej lehote), splatné od 22.7.2011. Súd mal za to, že zmluva o úvere, z ktorej žalobca svoj nárok vyvodzuje, je zmluvou o úvere upravenou v § 497 a nasl. OBZ, patrí v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) OBZ medzi tzv. absolútne obchody avšak daný vzťah zároveň podlieha právnomu režimu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ZoSÚ).

5. Vyhodnotením vykonaného dokazovania potom dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, keďže žalovaný úver spotreboval, avšak riadne ho nesplatil, pričom sa proti nároku žalobcu nijako vecne nebránil. Súd uzavrel, že zmluva bola uzavretá platne, obsahovala údaj žiadaný zákonom, nárok v uplatnenej výške premiľčaný nie je, preto súd žalobe vyhovel, a to vrátane nároku na úrok z omeškania, ktorý si žalobca uplatnil v zákonom prípustnej výške od splatnosti celého úveru, pričom k omeškaniu dlžníka - žalovaného tu preukázateľne došlo.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 2 OSP a žalobcovi ako úspešnejšiemu účastníkovi konania priznal náhradu trov voči žalovanému v rozsahu 74% (podľa pomeru úspechu žalobcu a žalovaného 87%:13%), a to pozostávajúcich zo súdneho poplatku zaplateného vo výške 349,50 eura a z trov právneho zastúpenia - v zmysle špecifikácie vyhotovenej advokátom vo výške tarifnej odmeny za 4 úkony právnej služby (1. prevzatie veci a príprava zastúpenia, 2. podanie žaloby, 3.-4. účasť na pojednávaní) po 237,34 eura, paušálne výdavky 2x 8,04 eura (za úkony právnej služby vykonané v roku 2014) a 2x 8,58 eura (... v roku 2016), cestovné 95,99 eura a náhradu straty času spolu 137,28 eura a DPH.

7. Odvolací súd zo spisu zistil, že v priebehu konania, súd prvej inštancie ustanovil žalovanému v zmysle § 29 ods. 2 OSP uznesením č. k. 12C/373/2014-51 zo dňa 23.2.2016 opatrovníčku pre konanie v osobe jeho matky PhDr. F. W., a to z dôvodu, že pobyt žalovaného bol neznámy. Tejto opatrovníčke súd prvej inštancie doručoval aj napadnutý rozsudok, pričom rozsudok jej bol doručený až dňa 11.8.2016. Po vydaní preskúmaného rozhodnutia, skôr ako bolo napadnuté rozhodnutie stranám doručované, však nadobudla dňom 1.7.2016 účinnosť nová procesná norma upravujúca civilné sporové konanie - zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“), ktorý v prechodných ustanoveniach v § 470 v ods. 1 zakotvil, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Z citovaného prechodného ustanovenia vyplýva, že zákonodarca uplatnil princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej normy, čo znamená, že nová právna úprava sa použije na všetky konania, aj začaté pred dňom účinnosti CSP s tým, že právne účinky procesných úkonov, ktoré už nastali do 30.6.2016 zostávajú zachované. Civilný sporový poriadok s účinnosťou od 1.7.2016 už ale inštitút opatrovníka fyzickej osoby

- strany konania, ktorej pobyt nie je známy v zmysle cit. § 29 ods. 2 OSP nepozná. Podľa platného ust. § 69 CSP je možné fyzickej osobe ustanoviť procesného opatrovníka len v prípade, že nemôže samostatne konať pred súdom (t. j. nemá procesnú spôsobilosť) alebo ak nemá zákonného zástupcu. Podľa CSP tak nie je možné ustanoviť procesného opatrovníka fyzickej osobe za účelom doručovania písomností, nakoľko CSP vychádza pri konštrukcii doručovania z prísnej fikcie doručenia. Adresátovi - fyzickej osobe sa prioritne doručuje na adresu, ktorú sám uviedol a ak túto adresu neuviedol, doručuje sa na adresu evidovanú v registri obyvateľov SR. Z výpisu z registra obyvateľov SR vyplýva, že žalovaný má evidovaný trvalý pobyt na adrese Kukučínova 27, Dunajská Streda. Preto v predmetnej právnej veci inštitúit procesného opatrovníka na doručovanie ustanoveného podľa § 29 ods. 2 OSP, ku dňu 30.6.2016 zo zákona zanikol a po 1.7.2016 teda pôvodne ustanovená procesná opatrovníčka žalovaného PhDr. F. W. viac v tomto civilnom sporovom konaní ako jeho zástupkyňa nevystupuje, preto aj napadnutý rozsudok zo dňa 30.6.2016 vyhotovený až dňa 9.8.2016, mal už byť doručovaný v súlade s ustanovením § 106 ods. 1 písm. a) CSP priamo žalovanému na adresu jeho bydliska evidovanú v registri obyvateľov.

8. Po doručení napadnutého rozsudku podala PhDr. F. W., matka žalovaného proti predmetnému rozsudku odvolanie, a to voči vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania.

9. Ako bolo uvedené vyššie, dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (OSP). Odvolací súd prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

10. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

11. Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

12. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, PhDr. F. W., nar. XX.X.XXXX, X. M., N. XXXX/XX . nakoľko nebola stranou predmetného konania a s účinnosťou od 1.7.2016 ani opatrovníčkou žalovaného, nebola osobou oprávnenou na podanie odvolania voči napadnutému rozsudku, preto odvolaciemu súdu nezostávalo iné, ako s použitím ust. § 386 písm. b) CSP odvolanie PhDr. F. W. ako podané neoprávnenou osobou odmietnuť (výrok I.), bez možnosti zaoberať sa jej odvolacou argumentáciou.

13. Po riadnom doručení rozsudku súdu prvej inštancie žalovanému, podal žalovaný proti nemu v rozsahu prvej a tretej výrokovej vety odvolanie dôvodiac, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých častiach považuje za vecne nesprávne a nedostatočne odôvodnené. Poukazoval na to, že v odôvodnení rozhodnutia je opísaný návrh žalobcu, citácia zákonných ustanovení, avšak súd nedostatočne odôvodnil svoj právny záver, teda nekonal pri odôvodňovaní rozhodnutia v súlade s vtedy platným ustanovením § 157 ods. 2 OSP. Súd síce konštatoval, že uzatvorená úverová zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy, avšak ďalej svoje rozhodnutie ničím neodôvodnil, a to ani v časti priznanej pohľadávky a v časti priznaného príslušenstva k pohľadávke súd neuviedol žiadne odôvodnenie. Súd tiež neodôvodnil, ako vyhodnotil námietku žalovaného, vznesenú pred súdom prvej inštancie v súvislosti so zosplatnením celého úveru, pre nedodržanie platobnej disciplíny žalovaného, keď práve moment zosplatnenia celého úveru má podľa žalovaného vplyv na priznanie pohľadávky a príslušenstva k pohľadávke, v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaného. Z rozhodnutia súdu nevyplýva, či bola konečná splatnosť úveru medzi zmluvnými partnermi dohodnutá v zmluve o úvere, resp. či nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle Všeobecných obchodných podmienok obsiahnutých v zmluve. Napriek skutočnosti, že sa v danom prípade jedná o spotrebiteľskú zmluvu, súd sa nedostatočne zaoberal výškou úroku z omeškania, resp. rozhodnutie odôvodnil výlučne odkazom na skutočnosť, že žalobca si nárok uplatnil v zákonnej výške a tento priznáva odo dňa splatnosti celého úveru. Kedy však nastala splatnosť celého úveru, podľa názoru žalovaného však v konaní preukázané nebolo, aj napriek námietke žalovaného, ktorý túto skutočnosť pred súdom prvej inštancie namietal. Z týchto dôvodov považuje žalovaný rozhodnutie súdu za nesprávne, nedostatočne odôvodnené, namieta nedostatočne zistený skutkový stav a preto navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh žalobcu v napadnutej vyhovujúcej časti zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania, resp. v napadnutej časti rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14. Žalobca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril. Uviedol, že sa s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie stotožňuje, vrátane právneho posúdenia uvedeného v odôvodnení rozsudku a považuje ho za vecne správny. Má za to, že rozsudok je dostatočne odôvodnený, súd sa tiež vypořiadal s uplatnenou námietkou premlčania. Preto žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.

15. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalovaného bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutých častiach vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie žalovaného má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, preto je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP).

17. Vzhľadom na to, že proti druhej a štvrtej výrokovej vete napadnutého rozsudku odvolanie podané nebolo, je vo výrokoch o čiastočnom zastavení konania a vo výroku o vrátení súdneho poplatku rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a nie je predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

18. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalovaného bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, keď ustálil, že nárok žalobcu je dôvodný a nadväzne na rozhodnutie vo veci samej potom posúdiť správnosť rozhodnutia súdu o nároku na náhradu trov konania. Nebolo pritom sporným, že predmetný záväzkový vzťah medzi stranami bol založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a preto sa spravuje príslušnými normami na ochranu spotrebiteľa.

19. Žalovaný v podanom odvolaní namietal predovšetkým nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v jeho vyhovujúcej časti, keď z neho nie je napríklad vôbec zrejmé, ako súd vyhodnotil námietku žalovaného týkajúcu sa preukázania riadneho zosplatnenia predmetného úveru, čo má vplyv na posúdenie tiež žalovaným vznesenej námietky premlčania.

20. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je pritom jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Práve odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov. Občiansky súdny poriadok platný a účinný v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, t. j. k 30.6.2016 upravoval v ustanovení § 157 ods. 2 OSP (aktuálne § 220 ods. 2 CSP) základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť.

21. V zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom ku dňu 30.6.2016, v odôvodnení rozsudku má súd uviesť, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd má tiež dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

22. Z uvedeného vyplýva, že súd je najmä povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vyhodnotiť dôkaznú situáciu. Z jeho odôvodnenia by nepochybne mali vyplývať úvahy o tom, aké zistenia vyvodil

z jednotlivých vykonaných dôkazov, prípadne z akého dôvodu niektoré navrhované alebo predložené dôkazy nevykonali. Pritom medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi by mala existovať logická nadväznosť. Hodnotiacia úvaha súdu nie je svojvoľná, pretože súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo (§ 132 OSP, aktuálne § 191 ods. 1 CSP). Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah.

23. Povinnosťou súdu je vždy sa vyrovnáť s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie. Ak sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiada relevantným spôsobom so zásadnou námietkou sporovej strany, treba absenciu argumentácie všeobecného súdu považovať za prejav arbitrárnosti a porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 410/2006).

24. Právne posúdenie veci je potom činnosťou, pri ktorej súd podriadi zistený skutkový stav pod príslušnú právnu normu. V odôvodnení súd odcituje túto právnu normu a vysvetlí, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve tejto právnej normy. Súd sa tiež vyjadrí, ako túto normu interpretuje.

25. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd v predmetnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovení § 132 OSP (aktuálne § 191 CSP) a § 157 ods. 2 OSP (aktuálne § 220 ods. 2 CSP) riadne nesplnil, výsledky vykonaného dokazovania náležite nevyhodnotil a svoje právne závery vôbec relevantne neodôvodnil. Predovšetkým v odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje akékoľvek vyhodnotenie argumentov žalovaného vzneseného jeho opatrovníčkou v priebehu konania, týkajúcich sa posúdenia otázky zosplatnenia predmetného spotrebiteľského úveru a s tým súvisiacim posúdením premlčania nároku žalobcu. Ďalej súd prvej inštancie neuvádza žiadne hodnotiace úvahy ohľadom toho, ako citované ustanovenia použitých právnych predpisov vyložil a na daný prípad aplikoval, keď len stroho konštatuje, že zmluva je platná, má všetky náležitosti a nárok žalobcu premlčaný nie je.

26. V danom prípade pritom ide o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, preto bolo úlohou súdu prvej inštancie ex offio na predmetnú právnu vec aplikovať všetky normy slúžiace na ochranu spotrebiteľa. Predovšetkým sa mal súd prvej inštancie zaoberať otázkou existencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na vymáhanie príslušnej pohľadávky od žalovaného a aplikovať ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 o bankách v znení účinnom ku dňu postúpenia pohľadávky, nakoľko právny predchodca žalobcu, Slovenská sporiteľňa a.s. uzavrela predmetnú úverovú zmluvu so žalovaným ako bankový subjekt.

27. Stranou v spore sa niekto môže stať bez toho, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či stranou objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

28. Vychádzajúc z uvedeného, ak je pre platnosť postúpenia pohľadávky potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v cit. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, je postupník v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle aktuálne platných ust. § 132 ods. 1 a § 150 ods. 1 CSP tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia.

29. Odvolací súd je toho názoru, že napriek systematickému zaradeniu citovaného ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok, v rámci ustanovenia upravujúceho výnimky z bankového tajomstva, nie je možné výklad tohto ustanovenia zužovať len na výklad systematický spôsobom, ako ho poníma žalobca s tým, že sa ním upravujú iba prípady prelomenia bankového tajomstva, pričom nie sú ním upravené zákonné podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. Naopak, v citovanom ustanovení, vychádzajúc najmä z jeho gramatického znenia, je nesporne zrejmé, že stanovuje banke podmienky pre účinné postúpenie bankovej pohľadávky, ktorých naplnenie v danom prípade preukázané nebolo. Navyše Zákon o bankách bol v tomto smere novelizovaný, pričom s účinnosťou od 8.6.2013 došlo aj k zmene označenia marginálnej rubriky nad § 89 zákona na „Ochrana klientov a bankové tajomstvo,“ čo znamená, že zákonodarca vyjadril vôľu, že cieľom ustanovení § 89 a nasl. Zákona o bankách, a teda aj § 92 ods. 8 zákona (ktoré po tejto novele zostalo v nezmenenom znení), je nielen ochrana bankového tajomstva, ale aj klientov bánk, teda so zreteľom na znenie § 92 ods. 8 zákona, potom aj v súvislosti s potupovaním pohľadávok bánk z bankových úverov na iné (aj nebankové) subjekty.

30. Splnenie podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách zatiaľ v konaní skúmané a preukazované nebolo. Aktívnu vecnú legitímáciu je pritom súd povinný v každom spore skúmať ex off. V danom prípade sa pritom jedná o spor s ochranou slabšej strany (akt. § 290 a nasl. CSP).

31. Ďalej bude úlohou súdu prvej inštancie vyrovnáť sa s obranou žalovaného, či žalobca - nebankový subjekt, ktorému bola pohľadávka postúpená, bol, alebo nebol oprávnený predmetný úver zosplatiť, prípadne, či jeho oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (č. I. 11 spisu) malo vôbec zamýšľané právne účinky a bolo vykonané v súlade s ust. § 565 a § 53 ods. 9 OZ a v tej súvislosti vec posúdiť aj s ohľadom na žalovaným vznesenú námietku premičania celého uplatneného nároku žalobcu. V neposlednom rade, pokiaľ súd prvej inštancie prijal záver, že zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona, je potrebné, aby uviedol svoje hodnotiace úvahy pri aplikácii ust. § 4 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 21.12.2007.

32. Pretože vzhľadom na už vyššie uvedené sú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zásadné medzery, resp. odôvodnenie o vyššie uvedených otázkach v napadnutom rozsudku celkom absentuje. Súd totiž odôvodnenie predmetného rozsudku vypracoval tak, že sa vôbec nevyssporiadal s podstatnými skutočnosťami a argumentmi sporových strán. V tomto smere je preto rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné a arbitrárne.

33. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

34. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

35. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

36. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/ a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

37. Súd sa teda v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s

poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v 157 ods. 2 OSP, aktuálne už v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

38. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

39. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

40. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinštančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

41. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, ktorý náležite nevysvetlil aplikované právne posúdenie veci a ktorého medzery v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v prijatých skutkových a právnych záveroch sú tak hlboké, že ich nie je možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

42. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude, súc pritom viazaný vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), opätovne vec preskúmať, zaoberať sa pritom vecnou aj právnou dôvodnosťou každého jednotlivého žalobcom uplatneného nároku, a to v prvom sa zaoberať posúdením aktívnej vecnej legitímácie žalobcu so zreteľom na ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, za tým účelom v súlade s ust. § 295 CSP doplniť dokazovanie, jeho výsledky nadväzne opätovne komplexne vyhodnotiť, posúdiť podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení (najmä § 53 ods. 9, § 565 a § 100 ods. 1 a § 101 OZ, ako aj ust. § 4 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iné) a následne vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí pritom prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania včítane tohto odvolacieho (§ 396 ods. 1 CSP).

43. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).